DUBBA · OYSS HAZIRLIK
10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi 1. Dönem 2. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 2
Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Adı Soyadı: .....
Sınıf / No: .....
Puan: .....

Telefonda aç: süreli çöz, paylaş

10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi · 1. Dönem 2. Ortak Yazılı (Senaryo 2)

1. Hira ve sınıf arkadaşları, okulun biyoloji laboratuvarında bir akvaryum kurmuş ve bakımını dönem boyunca üstlenmiştir. Hira, laboratuvarın kapısına asılan tanıtım panosuna şunları yazmıştır:

> ***Akvaryumumuz Küçük Bir Âlem***
>
> *Akvaryumumuzda renkli balıklar, salyangozlar, su bitkileri ve gözle göremediğimiz çok küçük canlılar bir arada yaşıyor. Su bitkileri gündüz suya oksijen bırakıyor, balıklar bu oksijenle nefes alıyor. Salyangozlar camda biriken yosunları kazıyarak temizliyor. Balıkların atıkları da küçük canlılar tarafından ayrıştırılıp bitkilere besin oluyor. Bir sabah ısıtıcı bozulup su birkaç derece soğuyunca balıkların yavaşladığını ve yemlerini geç aldığını gördük; su eski sıcaklığına dönünce hepsi yeniden canlandı. Akvaryumdaki hiçbir canlı kendi yemini, ışığını ve suyunu kendisi var etmiyor.*

Öğretmenleri, panonun altına şu ayeti ve hadisi eklemiştir:

> *“Göklerdeki ve yerdeki her şey Allah’ı tespih eder...” (Saff suresi 1. ayet)*
>
> *“Her şey Allah’ın mahlûku ve mülküdür.” (Müslim, “Kader”, 10)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Âlem kavramının terim anlamını yazınız. Hira'nın panonun başlığında âlem kavramını hangi anlamda kullandığını açıklayınız.

1.2. Verilen ayet ve hadisten yararlanarak akvaryumdaki varlıkların Allah (cc) ile ilişkisine dair **iki** çıkarımda bulununuz. Çıkarımlardan birini hadise, diğerini ayete dayandırınız ve her çıkarımı panodaki bir ifadeyle destekleyiniz.

2. Selim, bir video platformunda yayımlanan “Evrene Bakmak” adlı belgeselin altına yazılan yorumları

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

okumuştur. Yorumlardan üçü şöyledir:

Yorum	İzleyici yorumu
I	Belgeselde gözün yapısını izledim. Mercek ışığı kırıyor, göz kapağı gözü koruyor, gözyaşı yüzeyini temizliyor. Bu parçaların hiçbiri ne yaptığını bilmiyor; yine de hepsi görmemiz için birlikte çalışıyor.
II	Ben eksikleri olan, sınırlı bir varlığım. Buna rağmen zihnimde hiçbir eksiği olmayan, sonsuz ve kusursuz bir varlık düşüncesi var. Sınırlı olan ben bu düşünceyi kendi kendime üretmiş olamam.
III	Babamın ameliyatını beklediğim gece ettiğim duada Allah'a çok yakın olduğumu hissettim. İçimi saran huzuru kelimelerle anlatamıyorum; o geceden beri hayata bakışım değişti.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Her yorumda Allah'ın (cc) varlığının delillerinden hangisinin kullanıldığını aşağıdaki tabloya yazınız.

Yorum	Delil türü
I	
II	
III	

2.2. I. yorumdaki “Bu parçaların hiçbiri ne yaptığını bilmiyor; yine de hepsi görmemiz için birlikte çalışıyor.” ifadesinin, belirlediğiniz delilin hangi dayanağını yansıttığını açıklayınız.

2.3. II. ve III. yorumlarda kullanılan delillerin, I. yorumda kullanılan delilden dayanak noktası bakımından farkını ayrı ayrı açıklayınız.

3. Selim'in oturduğu mahallede komşular, mahalle derneğinin çatısında bir gökyüzü gözlem akşamı düzenlemiştir. Teleskobu emekli bir fen öğretmeni olan komşuları getirmiş, gençler sandalyeleri taşımış, ev sahipleri herkese çay ikram etmiştir. Selim, gözlem boyunca defterine şu notları almıştır:

- **Not 1:** Geçen hafta ince bir hilal olarak gördüğümüz Ay, bu akşam yarım daire biçimindeydi. Teleskopta yüzeyindeki çukurlar seçiliyordu.
- **Not 2:** Komşumuz, gökbilimcilerin yıldızların gaz ve toz bulutlarından oluştuğunu, yakıtları tükenince de söndüklerini tespit ettiğini anlattı. Bu akşam gördüğümüz yıldızların hiçbiri sonsuza kadar böyle kalmayacak.
- **Not 3:** Dünya'nın hem kendi ekseni etrafında hem de Güneş'in çevresinde hiç durmadan döndüğünü, Güneş'in de uzayda yerinde durmadığını öğrendim.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Selim'in notlarından **iki** gözlem seçerek kozmolojik delillerden biri olan hudus delilini aşama aşama kurunuz.

3.2. Gözlem akşamının sonunda dernek başkanı, katılımcılara şu ayeti okumuştur:

> *"İnsan, daha önce hiçbir şey değil iken kendisini yarattığımızı düşünmez mi?" (Meryem suresi 67. ayet)*

Ayette insanın hangi özelliğine dikkat çekildiğini yazınız. Bu özelliğin, Selim'in notlarındaki gök cisimleriyle ortak yönünü hudus delili açısından açıklayınız.

4. Emre'nin sınıfının mesajlaşma grubunda öğretmenleri, "Haftanın ayetleri" başlığıyla aşağıdaki iki ayeti paylaşmıştır:

> *"Allah, hak ve adâletle hükmeder. Allah'tan başka taptıkları ise hiçbir hükümde bulunamazlar. Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir." (Mümin suresi 20. ayet)*
>
> *"Sizi güçsüz yaratan, güçsüzlüğün ardından kuvvet veren, kuvvetli halinizden sonra da güçsüz hâle getiren ve yaşlandıran Allah'tır. O dilediğini yaratır. O hakkıyla bilendir, O'nun her şeye gücü yeter." (Rum suresi 54. ayet)*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Her ayetin **son cümlesinde** işaret edilen Allah'ın (cc) **iki** ismini aşağıdaki tabloya yazınız. Bu dört isimden biri, kaynaklandığı sıfatla aynı adı taşır. O ismi belirleyiniz ve diğer **üç** ismin kaynaklandığı sıfatı yazınız.

İstenen	Cevap
Mümin suresi 20. ayetteki iki isim	
Rum suresi 54. ayetteki iki isim	
Sıfatıyla aynı adı taşıyan isim	
Diğer üç ismin sıfatları	

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

4.2. Emre, gruba “Rum suresinin 54. ayetinde insanın hayatının evreleri anlatılırken neden hem bilmek hem de güç yetirmek birlikte anılıyor?” diye bir soru yazmıştır. İnsanın ayette anlatılan evrelerinden hareketle yaratmanın gerçekleşmesi için ilim ve kudret sıfatlarının birlikte gerekli olduğunu açıklayınız.

5. Hira ve Selim'in mahallesinde komşular, boş bir arsayı temizleyerek ortak bir bostan kurmuştur. Herkes boş vaktinde bostanda nöbet tutmakta, sulama ve çapalama işlerini sırayla yapmaktadır. Hira, bostanın ilk yılında gözlemlediklerini dört not hâlinde mahallenin duyuru panosuna asmıştır:

Not	Hira'nın bostan notları
I	Kış boyunca donmuş, cansız gibi görünen toprak, nisan yağmurlarının ardından filizlerle doldu. Boş sandığımız topraktan yüzlerce yeni canlı çıktı.
II	Aynı paketten ekilen kabak tohumlarının her biri, birbirinden farklı biçimde ve desende kabaklar verdi; iki kabağın görünüşü bile aynı değildi.
III	Çitlere sarılan hanımelleri ve sardunyaların renkleri, akşamları mahalleliyi bostana çekti. Komşular bankta oturup çiçeklerin güzelliğini seyretti.
IV	Solucanlar toprağa karışan çürümüş yapraklarla, arılar çiçeklerin nektarıyla, serçeler de dökülen tohumlarla beslendi; bostanda hiçbir canlı aç kalmadı.

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Her notta Allah'ın (cc) hangi isminin varlıklardaki yansımasının (tecellisinin) öne çıktığını aşağıdaki tabloya yazınız.

Not	İsim
I	
II	
III	
IV	

5.2. Bostanda yaşanan aşağıdaki iki durumda Allah'ın (cc) hangi isminin kişinin davranışına yansıdığını yazınız. Her durumda davranış ile ismin anlamı arasındaki bağı açıklayınız.

- **Durum 1:** Hasattan ilk ayrılan sebzeler, bostana gelemeyecek kadar hasta olan ve geçimini güçlükle sağlayan yaşlı bir komşunun kapısına götürüldü.
- **Durum 2:** Top oynarken domates fidelerini ezen küçük bir çocuk, özür dilemek için Selim'in yanına geldi. Selim çocuğa kızgınlığını sürdürmedi, yaşananı tamamen geride bıraktı ve onu ertesi günkü fide dikimine çağırdı.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

6. Emre ve Hira, öğretmenlerinin önerdiği Diyanet İşleri Başkanlığının yayımladığı bir mealden Haşr suresinin 22-24. ayetlerini okumuş ve sınıfta yapacakları sunum için iki slayt hazırlamıştır.

> ***Slayt 1 — Bir sıralamanın hikmeti***
>
> *Ayetlerde Allah'ın (cc) Bâri ve Musavvir isimleri art arda anılıyor: Önce **Bâri**, ardından **Musavvir**. Sınıfa sorumuz: "Bu sıra neden böyle?"*
>
> ***Slayt 2 — Ayetlerde geçen iki isim***
>
> ***Selam:** Esenlik kaynağı, esenlik veren, selâmete çıkaran*
>
> ***Mümin:** Güven veren, vaadine güvenilen, inananları azabından emin kılan*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Bâri ve Musavvir isimlerinin anlamlarını yazınız. Müfessirlere göre ayetlerde Bâri isminin Musavvir isminden önce anılmasının neye işaret ettiğini açıklayarak slayttaki soruyu cevaplayınız.

6.2. Haşr suresinin 22-24. ayetlerinin işaret ettiği, Allah'ı (cc) tanımadaki **iki** boyutu yazınız. Ardından ikinci slayttaki isimlerden **birini** seçerek bu ismin anlamını hayatına yansıtan bir öğrencinin okul ortamındaki davranışına **bir** örnek veriniz ve örneğin ismin anlamıyla bağını açıklayınız.

Cevap anahtarı: çözdükten sonra okut.
Her maddenin tam puan ölçütü, kısmi ve sıfır puan durumu, olası yanıt. Kendini puanla, aynı sayfadan 40 dakikalık sayaçla yeniden çöz.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif